

Kartlegging av kommunenes bruk av avlastere og støttekontakter

Problemstillinger

- I hvilket omfang brukes oppdragsforhold og arbeidsforhold i organisering av tiltakene avlaster i eget hjem, avlaster i brukers hjem og støttekontakt?
- Hvilken godtgjøring får oppdragstakerne?
- Hva er omfanget i timer per måned?
- Hva er hovedaktiviteten til oppdragstakerne, herunder hvor stor andel har et ordinært arbeidsforhold i kommunen?
- Hvor utfordrende er det å rekruttere avlastere og støttekontakter
- Hva mener kommunene er alternative ordninger til oppdragsforhold?

Metode

- Kartleggingen er basert på to spørreundersøkelser til alle kommuner og en intervjuundersøkelse til 30 kommuner
- Svarprosenten på spørreundersøkelsen om avlastere var 53 prosent
- Svarprosenten på spørreundersøkelse om støttekontakter var 49 prosent
- Svarprosenten er ikke like høy på alle spørsmålene.

Omfang og organisering

- Støttekontakt
 - De fleste kommuner har tiltaket støttekontakt.
 - 79 prosent bruker kun oppdragskontrakter, 19 prosent bruker både oppdragskontrakt og arbeidsavtale. 2 prosent bruker kun arbeidsavtale.
 - De fleste støttekontakter har ett oppdrag, men det er også vanlig å ha to. Enkelte har flere.
 - Omfanget av et støttekontaktoppdrag varierer noe, men det mest vanlige er 12 timer i måneden.
 - Antall sammenhengende timer per gang varierer, det er opp til bruker og støttekontakt å avtale. Det vanlige er 3 eller 4 timer per gang.

Omfang og organisering

- Avlaster

- I følge tall fra KOSTRA bruker 60 prosent av kommunene tiltaket avlaster.
- Alle kommuner som har tiltaket har avlastning i avlasters eget hjem. Vel 70 prosent har også avlastning i brukers hjem. Avlastning i brukers hjem brukes langt sjeldnere enn avlastning i avlasters hjem.
- Ved avlastning i eget hjem bruker 80 prosent av kommunene kun oppdragskontrakter. 15 prosent bruker både oppdragskontrakter og arbeidsavtaler. 5 prosent har kun arbeidsavtaler
- Ved avlastning i brukers hjem bruker 58 prosent kun oppdragskontrakter, 22 prosent bruker både oppdragskontrakter og arbeidsavtaler. 20 prosent har kun arbeidsavtaler.

Omfang og organisering

- Avlaster:
 - Majoriteten av avlasterne har en bruker, enkelte har to. Brukere med vedtak om mange avlastningstimer har ofte timene fordelt på flere avlastere.
 - Det vanligste er å ha avlastning en helg i måneden, eventuelt hver tredje helg.
 - Døgnavlastning er det vanligste, men avlastning i brukers hjem er ofte timebasert.
 - Ved avlastning i avlasters eget hjem sier majoriteten (60 prosent) at 48 timer er det mest vanlige.
 - Ved avlastning i brukers hjem er vanligst varighet under ett døgn

Godtgjøring

- Støttekontakter

- Gjennomsnittlig timelønn er 145 kroner. Timelønnen varierer mellom 100 og 250 kroner. Over halvparten har en timelønn mellom 140 og 150 kroner.

- Avlastere:

- Gjennomsnittlig timelønn er 148 kroner. Median er 141 kroner.
 - Ved bruk av døgnsetser er det vanligst å godtgjøre for 12 eller 13 timer. Men antall timer som godtgjøres varierer fra 6 til 18 timer.
 - Det vanligste er at kommunene har samme godtgjøring for alle brukere til alle avlastere, men i noen kommuner varierer timene avlaster godtgjøres for med brukers funksjonsnivå.
 - Gjennomsnittlig døgnsetts er 1121 kroner, median er 1024 kroner. Blant kommunene som har samme døgnsetts til alle varierer godtgjøringen mellom 540 og 2294 kroner.
-

Oppdragstakerne

- Støttekontakter
 - Vanlig at de er studenter eller pensjonister
 - Andelen som har et ordinært arbeidsforhold i kommunen varierer, men i gjennomsnitt svarer kommunene 14 prosent
 - Avlastere
 - De fleste har et annet hovedarbeidsforhold (heltid eller deltid)
 - Andelen med arbeidsforhold i kommunene er svært varierende. Mediankommunen svarer 25 prosent.
 - Rekruttering
 - 76 prosent erfarer det er vanskelig å rekruttere støttekontakter
 - 85 prosent erfarer det er vanskelig å rekruttere avlastere i brukers hjem. 80 prosent erfarer det er vanskelig å rekruttere avlastere til avlasters eget hjem
 - Det er ofte pårørende som foreslår avlastere fra nettverk og familie
-

Alternativ til oppdragskontrakter

- Støttekontakter

- Mange kommuner mener det vil være mulig med faste ansettelse, men ordningen vil bli langt mindre fleksibel
- Mange faste ansatte i små stillinger vil bli vanskelig for kommunene å følge opp
- Gruppetilbud er et alternativ, men en del vil ikke ønske å delta på et tilbud som ikke er individuelt tilpasset

- Avlastere

- Svært mange kommuner mener avlastning i private hjem ikke blir mulig å få til, spesielt gjelder det i avlasters hjem.
- Sammenhengende arbeid i 48 timer er brudd på arbeidsmiljøloven, og det er vanskelig å organisere som turnus.
- Avlastningsbolig er et alternativ, men mange foreldre ønsker ikke dette. Dessuten er det et kostbart alternativ.

Alternativ til oppdragskontrakter

- Svært mange uttrykker at dersom det ikke er mulig å bruke oppdragskontrakter, vil:
 - Tiltakene bli mindre fleksible og individuelt tilpasset
 - Kommunene vil få mer administrativt arbeid
 - Tiltakene bli mer kostbare for kommunene og terskelen for å motta dem kan bli høyere